

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.
12/3252

Deres kontaktperson

Vår ref.

Vår kontaktperson
Anne Kolstad
anne@birdlife.no

Dato
30.04.2013

Forslag til endring i forskrift om svarthalespove (*Limosa limosa*) som prioritert art – høringsuttalelse fra Norsk Ornitologisk Forening

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) viser til høringsbrev datert 22.03.2013 og til telefonsamtale med Kristin Thorsrud Teien i Miljøverndepartementet 26.04.2013 med avtale om utsatt frist for NOFs høringsinnspill. NOF leverer med dette høringsuttalelse på forslag til endring i forskrift om svarthalespove (*Limosa limosa*) som prioritert art.

Formålet med forskrift om svarthalespove som prioritert art er å ivareta svarthalespove i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven (nml) § 5 første ledd. *Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.*

NOF mener at gjeldene forskrift om svarthalespove som prioritert art ikke sikrer at formålet med forskriften ivaretas. Dette ble tydeliggjort gjennom at Fylkesmannen i Rogaland i fjor ga en generell dispensasjon fra forskriften til åtte navngitte grunneiere på Jæren som eier grunnen hvor så å si hele den norske hekkebestanden av den sørlige underarten av svarthalespove *L.l. limosa* hekker, og at NOFs klage på dette vedtaket ikke ble tatt til følge. NOF er derfor positiv til endringer i forskriften. NOF mener at de forslagene til endring som foreligger alt i alt vil føre til at forskriften blir bedre. Det er likevel stor grunn til å stille spørsmål ved om de foreslåtte endringene vil være tilstrekkelig til å gjøre forskriften til et redskap for å oppfylle formålet, altså at svarthalespoven skal ivaretas i sitt naturlige norske utbredelsesområde på lang sikt.

Kombinasjonen av kulturlandskap og våtmark er en av betingelsene som gjør Jæren til et egnet leveområde for den sørlige underarten av svarthalespove. Det er imidlertid et problem at intensivering av driften har ført til betydelige endringer i landskapet. NOF mener at deler av jordbrukslandskapet på Jæren burde vært restaurert, både av hensyn til svarthalespove og andre kulturlandskapstilknyttede fuglearter. I denne sammenhengen vil vi vise til det vellykkede arbeidet NOFs våtmarksgruppe i Hedmark har gjort med restaurering og etablering av dammer i kulturlandskapet. Et lignende arbeid på Jæren vil kunne bidratt positivt i forhold til å sikre levedyktige bestander både av svarthalespove og andre kulturlandskapstilknyttede fuglearter på lang sikt.

Miljøverndepartementet anbefaler at de økologiske funksjonsområdene som hovedregel ikke bør være større enn 20 dekar pr hekkende par. Svarthalespove er en reirflyktende art, det vil si at en svarthalespovefamilie kan bevege seg langt før ungene er flygedyktige. Om 20 dekar er tilstrekkelig som funksjonsområde eller ikke avhenger både av området kvaliteter og tilfældigheter. Dersom de 20 dekar som avsettes ikke er tilstrekkelig til at parets unger kan vokse opp, vil 20 dekar være for lite. Som presisert i nml § 5, må artenes økologiske funksjonsområder, **og** de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av, sikres.

Vi har følgende kommentarer til konkrete kapitler i høringsbrevet:

«Tidspunkt for slått»

Det er positivt dersom datoen kan flyttes slik at den gir mindre økonomisk tap for grunneier og samtidig ivaretar hensynet til svarthalespoven. Fremskynding av slått til 5. juli vil i mange tilfeller være tilstrekkelig. Likevel har årets sene vår vært en påminner om at det er nødvendig å ha en god buffer i slike datointervaller. Dersom tidspunktet for slått fremskyndes til 5. juli bør forvaltningsmyndighetene samtidig gis mulighet til å forlenge perioden med forbud mot slått dersom dette skulle bli nødvendig i enkelte år.

«Tilskudd til skjøtsel og tilpasset drift»

NOF mener at et system for økonomisk kompensasjon til berørte grunneiere burde ha vært på plass allerede da forskriften trådte i kraft, og at mangel på kompenserende tilskudd har ført til et unødvendig høyt konfliktnivå i forvaltningen av svarthalespove. Størrelsen på tilskuddet bør være tilstrekkelig til å dekke det reelle tapet. Det er avgjørende at det etableres en ordning med fastsatte satser som sikrer økonomisk kompensasjon så snart et svarthalespovepar med hekkeatferd har blitt lokalisert. En forskrift som gjør bevaringsarbeidet for en sterkt truet bestand av en prioritert fugleart avhengig av årlige økonomiske prioriteringer, gir ikke tilstrekkelig beskyttelse, og er derfor ikke et redskap som er godt nok egnet til å oppfylle formålet.

«Når tilskudd ikke avhjelper situasjonen» og «Grunneiere som ikke ønsker å søke»

NOF er svært kritisk til formuleringene om at tilskudd likevel ikke vil avhjelpe situasjonen. Vi ønsker ikke en forskrift som legger opp til at det lett skal kunne gis dispensasjon fra den. Vi er derfor glade for presiseringene i endringsforslaget om at grunneiere ikke vil ha krav på dispensasjon (eller vern) dersom de velger å ikke søke om tilskudd etter den foreslåtte ordningen. Det fremgår av høringsbrevet at Miljøverndepartementet ikke har tatt endelig stilling til dette spørsmålet. NOFs positive holdning til de foreslåtte endringene i forskriften forutsetter at Miljøverndepartementet står fast på disse presiseringene i endelig vedtak om endringer i forskriften.

NOF påpeker videre behovet for at arbeidet med den nasjonale handlingsplanen for svarthalespove, som stoppet helt opp etter at et utkast ble sendt på høring i 2010, ferdigstilles og publiseres. Dette er viktig for at også andre nødvendige tiltak for å bevare bestandene av arten i Norge følges opp. Vi ber derfor om at Miljøverndepartementet/Direktoratet for naturforvaltning slutføre dette viktige arbeidet.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

A circular blue ink stamp with the text "NORSK ORNITOLOGISK FORENING" around the perimeter and a stylized bird in flight in the center.

Kjetil Aa. Solbakken
Generalsekretær

Anne Kolstad

A circular blue ink stamp with the text "NORSK ORNITOLOGISK FORENING" around the perimeter and a stylized bird in flight in the center.

Anne Kolstad
Førstekonsulent

Kopimottakere

Direktoratet for naturforvaltning, postmottak@dirnat.no
Fylkesmannen i Rogaland, fmropost@fylkesmannen.no
Naturvernforbundet, naturvern@naturvernforbundet.no
SABIMA, sabima@sabima.no
Museum Stavanger, post@stavanger.museum.no